

Üldkohtud - Ungari

Selles osas antakse teavet üldkohtute korralduse kohta Ungaris.

Üldkohtud – sissejuhatus

Tsiviilkohtusüsteem

Esimese astme kohtud

Piirkonnakohtud ja üldkohtud

Kõik menetlused, mis ei kuulu õiguse kohaselt arutamisele üldkohtutes, kuuluvad **piirkonnakohtute (járásbíróságok)** pädevusse.

Üldkohtud (törvényszékek) on esimese astme kohtud järgmiste kohtuasjade puhul:

- omandiõigusega seotud hagid, kui nõude väärtus on üle 30 miljoni Ungari forintit (umbes 106 000 eurot), välja arvatud juhul, kui menetlus on algatatud abielulahutuse avaldusega;
- autoriõiguste ja kaasnevate õiguste ning tööstusomandi kaitsega seotud menetlused;
- menetlused sellise kahju hüvitamiseks, mille põhjustasid ametliku menetluse käigus oma haldusülesandeid täitvad isikud;
- rahvusvaheliste kaubaveo- või ekspedeerimislepingutega seotud menetlused;
- menetlused kodanikuõigustega seotud selliste nõuete täitmisele pööramiseks, mis tulenevad mittevaraliste õiguste rikkumisest, sealhulgas menetlused selliste rikkumiste korral hüvitise saamiseks, kui viimati nimetatud menetlused on algatatud koos eespool nimetatud menetlustega või selliste menetluste raames;
- väärtpaberitega seotud menetlused;
- laimamise vastu esitatud hagid;
- teatavad seadusega kindlaksmääratud äriühinguõigusega seotud vaidlused:
 1. menetlused, mille raames taotletakse registreerimiskohtu tehtud registreerimisotsuse kehtetuks tunnistamist;
 2. menetlused, mille raames taotletakse deklaratiivset otsust äriühingu asutamisdokumendi või põhikirja olemasolu, kehtetuse või jõustumise kohta;
 3. menetlused, mis on seotud äriühingute otsuste õiguspärasuse kontrollimisega;
 4. liikmesusel põhinevad menetlused liikmete (endiste liikmete) ja äriühingute vahel ning liikmete (endiste liikmete) endi vahel;
 5. olulise osaluse omandamisega seotud menetlused;
 6. menetlused, mis on seotud piiratud vastutusega aktsionäride või osanike vastutust käsitlevate eeskirjade muutmiselega;
- teatavad menetlused, mis on seotud registreeritud ühendustega, mis pole äriühingud:
 1. menetlused, mis on selliste organisatsioonide vastu algatanud nende järelevalveorganid;
 2. liikmesusel põhinevad menetlused liikmete (endiste liikmete) ja äriühingute vahel ning liikmete (endiste liikmete) endi vahel;
- tervishoiuteenuste osutajatega sõlmitud rahastamislepingutega seotud menetlused;
- menetlused, mille raames soovitakse tuvastada asjaolusid seoses juhtumitega, mille puhul ületaks menetluse eseme väärtus eespool nimetatud väärtust;
- ebaõiglaste lepinguliste tingimustega seotud menetlused;

- hüvitamist käsitlevad menetlused, mis algatatakse seoses poolte õigusega asja õiglasele kohtulikule arutamisele ning eesmärgiga viia kohtumenetlus lõpule mõistliku aja jooksul;
- menetlused, mis kuuluvad õiguse kohaselt arutamisele üldkohtutes.
- Kui vähemalt üks kaashagejatest kuulub üldkohtu jurisdiktsiooni alla, kuulub asja arutamine selle kohtu pädevusse.

Teise astme kohtud

Üldkohtud (törvényszékek): esimese astme kohtutena tegutsevate piirkonnakohtute pädevusse kuuluvate kohtuasjade, samuti haldus- ja töökohtutes menetletavate kohtuasjade puhul.

Piirkondlikud apellatsioonikohtud (főelőbírók): esimese astme kohtutena tegutsevate üldkohtute pädevusse kuuluvate kohtuasjade puhul.

Ungari ülemkohus (Kúria): piirkondlike apellatsioonikohtute edastatud kohtuasjade puhul. Samuti selliste asjade puhul, kus otsuse tegi esimese astme kohtuna tegutsenud üldkohus ning kus pooled taotleavad õigusesindajate kaudu ühiselt, et nende asjas langetaks otsuse *Kúria* – juhul kui apellatsiooni aluseks on materiaalõiguse rikkumine. *Kúriale* saab esitada taotluse asjaõigusel põhineva vaidluse arutamiseks ainult juhul, kui vaidlusasi käsitleb üle 500 000 Ungari forintit (umbes 1840 eurot) suurust summat.

Kúria teeb otsuseid ka teistmisavalduste kohta.

Kohtute koosseis

Esimese astme kohus koosneb tavaliselt **ühest kohtunikust**, kuid seaduses määratletud juhtudel on **kohtu kolleegium kolmeliikmeline** – sinna kuulub **üks elukutseline kohtunik ja kaks kohtukaasistajat**. Kohtumenetluses on kohtukaasistujatel elukutselise kohtunikuga samad õigused ja kohustused. Ainuisikuliselt võib kohtuasjades otsuseid teha ja kolleegiumi esimeheks võib olla üksnes elukutseline kohtunik.

Teise astme kohtud (üldkohtud ja piirkondlikud apellatsioonikohtud) **tegutsevad kolmest elukutselisest kohtunikust koosnevate kolleegiumidena**.

Kohtuliku läbivaatuse raames **arutab Kúrias asja kolm** (või konkreetsete juhtumite puhul – kui see on põhjendatud asja keerukusega – **viis**) **elukutselist kohtunikku**.

Kohtualluvus

Üldine kohtualluvus. Üldiselt on asja pädev arutama see kohus, kelle tööpiirkonnas asub kostja alaline elu- või asukoht, kui asjas ei ole erandlikku pädevust ühelgi muul kohtul. Täiendavad kohtualluvust käsitlevad eeskirjad on sätestatud ka õigusnormides (nt kui alalise elu- või asukoha aadress puudub, määratakse kohtualluvus kindlaks kostja elukoha alusel).

Seadusega nähakse lisaks üldisele kohtualluvusele ette ka kohtualluvuse erijuhud (valikuline kohtualluvus, erandlik kohtualluvus).

Valikulise kohtualluvuse korral, kui ei ole ette nähtud erandlikku kohtualluvust, võib hageja algatada menetluse üldise pädevusega kohtu asemel muus enda valitud kohtus, kui nii on õigusnormidega ette nähtud (nt lapse eestkostet käsitleva menetluse algatamiseks võib pöörduda ka kohtusse, kelle tööpiirkonda jääb lapse alaline elukoht; kahju hüvitamise hagi võib esitada ka kahju tekkimise koha kohtule jne).

Erandliku kohtualluvuse korral võib menetluse algatada üksnes konkreetses kohtus.

Kriminaalkohtusüsteem

Esimese astme kohtud

Reeglina kuuluvad kriminaalmenetlused **piirkonnakohtute** pädevusse.

Üldkohtud võivad siiski menetleda kohtuasju, kui on tegemist järgmiste kuritegudega:

kuriteod, mille eest on õigusnormidega ette nähtud kuni 15aastane või eluaegne vangistus, ning

1. riigivastased kuriteod (karistusseadustiku X peatükk);
2. inimsusvastased kuriteod (karistusseadustiku XI peatükk);
3. tahtliku tapmise kavatsus, surma põhjustamine ettevaatamatusest (karistusseadustiku artikli 166 lõiked 3 ja 4), kirehoos sooritatud mõrv (karistusseadustiku artikkel 167), füüsiliste vigastuste tekitamine, kui sellega kaasneb tõsine oht elule (või

surm) (karistusseadustiku artikli 170 lõige 6 ja artikli 170 lõikes 7 esitatud kolmas võimalus), inimrööv (karistusseadustiku artikkel 175/A), inimkaubandus (karistusseadustiku artikkel 175/B), arstlikku sekkumist ja meditsiiniuuringute tegemist käsitlevate eeskirjade ning patsiendi enesemääramise õiguse rikkumine (karistusseadustiku XII peatüki II jaotis);

4. valimiskorra, rahvahääletuse ja kodanikualgatuse ja Euroopa kodanikualgatuse vastased kuriteod (karistusseadustiku artikkel 211), kvalifitseeritud andmete väärkasutamine (karistusseadustiku XV peatüki III jaotis), ametiseisundi kuritarvitamine (karistusseadustiku XV peatüki IV jaotis), rahvusvahelise kaitse alla võetud isiku vastane rünne (karistusseadustiku artikkel 232), massirahutused kinnipidamiskohas (karistusseadustiku artikkel 246), õigusemõistmise takistamine rahvusvahelises kohtus (karistusseadustiku artikkel 294/B), avaliku (rahvusvahelise) õiguse vastased kuriteod (karistusseadustiku XV peatüki VII ja VIII jaotis);
5. terroriaktid (karistusseadustiku artikkel 261), rahvusvaheliste majanduspiirangute rikkumine (karistusseadustiku artikkel 261 /A), reisijateveoks kasutatavate õhusõidukite, raudteesõidukite, merelaevade ja maanteesõidukite või suuremahuliseks kaubaveoks sobivate sõidukite hõivamine (karistusseadustiku artikkel 262), kuritegelikus organisatsioonis osalemine (karistusseadustiku artikkel 263/C);
6. sõjaväekaupade ja -teenuste ning kahesuguse kasutusega kaupade väärkasutamine (karistusseadustiku artikkel 263/B), siseriingitehingud (karistusseadustiku artikkel 299/A), investeerimiskelmused (karistusseadustiku artikkel 299/B), püramiidskeemide organiseerimine (karistusseadustiku artikkel 299/C), rahapesu (karistusseadustiku artikkel 303);
7. avaliku korra ohustamine, millega tekitatakse olulist või erakordselt suurt finantskahju (karistusseadustiku artikli 259 lõike 2 punkt b); kommunaalvõrkude töö häirimine, millega tekitatakse olulist või erakordselt suurt finantskahju (karistusseadustiku artikli 260 lõiked 3 ja 4); arvutivõrkude ja andmete vastased kuriteod, millega tekitatakse olulist või erakordselt suurt kahju (karistusseadustiku artikli 300/C lõike 4 punktid b ja c); maksupettused ja nendega seotud järelevalve või auditeerimiskohutuse täitmata jätmine, mille tagajärjel jääb saamata oluline või märkimisväärne osa tulust (karistusseadustiku artikli 310 lõike 4 punkt a, lõike 5 punkt a ja lõige 6 ning artikkel 310/A); sularaha asendajate väärkasutamine, millega tekitatakse olulist või suurt kahju (karistusseadustiku artikli 313/C lõike 5 punkt a ning lõige 6); väärtuslike või eriti väärtuslike esemete vargus (karistusseadustiku artikli 316 lõike 6 punkt a ning artikli 316 lõige 7) ja omastamine (karistusseadustiku artikli 317 lõike 6 punkt a ning lõige 7); pettus, millega tekitatakse olulist või erakordselt suurt kahju (karistusseadustiku artikli 318 lõike 6 punkt a ning lõige 7); vahendite ebaseaduslik omastamine, millega tekitatakse olulist või erakordselt suurt finantskahju (karistusseadustiku artikli 319 lõike 3 punktid c ja d); väärtuslike vahendite hoolimatu juhtimine, millega tekitatakse olulist või erakordselt suurt finantskahju (karistusseadustiku artikli 320 lõige 2), röövimine (karistusseadustiku artikli 321 lõike 4 punkt b) ning rüüstamine (karistusseadustiku artikli 322 lõike 3 punkt a); vandalism, millega tekitatakse olulist või erakordselt suurt kahju (karistusseadustiku artikli 324 lõiked 5 ja 6); väärtuslike või eriti väärtuslike varastatud esemete vastuvõtmine (karistusseadustiku artikli 326 lõike 5 punkt a ning lõige 6); autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste rikkumine, millega tekitatakse olulist või erakordselt suurt finantskahju (karistusseadustiku artikli 329/A lõige 3), ning tööstusomandi seadusega kaitstud õiguste rikkumine (karistusseadustiku artikli 329/D lõige 3);
8. militaarõiguse alusel karistatavad kuriteod;
9. kommunistlikuriteod ja rahvusvahelise õiguse kohaselt aegumatud kuriteod, mis on sätestatud inimsusvastastes kuritegudes kriminaalvastutusele võtmist ja selliste kuritegude suhtes aegumistähtaegade mittekohaldamist ning teatavate kommunistliku korra ajal toime pandud kuritegude eest kohtu alla andmist käsitlevas seaduses.

Kohtualluvus määratakse üldiselt kindlaks selle alusel, kus **kuritegu toime pandi**.

Kui süüdistatav on toime pannud kuriteod, mis kuuluvad erinevate kohtute pädevusse, on kohtuasja pädev arutama **üldkohus**.

Teise astme kohtud

Üldkohtud: esimese astme kohtuna tegutseva piirkonnakohtu pädevusse kuuluvate asjade puhul.

Piirkondlikud apellatsioonikohtud: esimese astme kohtuna tegutseva üldkohtu pädevusse kuuluvate kohtuasjade puhul.

Kúria: piirkondliku apellatsioonikohtu pädevusse kuuluvate kohtuasjade puhul, kui kohtuotsuse peale saab esitada apellatsiooni.

Kolmanda astme kohtud

Piirkondlikud apellatsioonikohtud: kohtuasjade puhul, milles langetab otsuse teise astme kohtuna tegutsev üldkohus.

Kúria: kohtuasjade puhul, milles teeb otsuse teise astme kohtuna tegutsev piirkondlik apellatsioonikohus.

Kohtute koosseis

Kui asjaomane kuritegu on karistatav kaheksa-aastase või pikema vangistusega, **arutab piirkonnakohtus asja kohtukolleegium, mis koosneb ühest elukutselisest kohtunikust ja kahest kohtukaasistujast**. Muudel juhtudel **arutab kohtunik asja ainuisikuliselt**.

Esimese astme kohtuna tegutsev üldkohus arutab samuti asju **kohtukolleegiumina, mis koosneb ühest elukutselisest kohtunikust ja kahest kohtukaasistujast**.

Teise või kolmanda astme kohtuna tegutsev kohus arutab asju **kohtukolleegiumina, mis koosneb kolmest elukutselisest kohtunikust**. *Kúria* arutab asju **kohtukolleegiumina, mis koosneb kolmest või viiest elukutselisest kohtunikust**.

Seonduvad lingid

 [Ungari kohtute ametlik veebisait](#)

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 30/10/2019